

ЗАСТОСУВАННЯ МОДИФІКАЦІЙНОГО МЕТОДУ КЕЙСІВ (CASE-STUDY) У НАВЧАННІ МАЙБУТНІХ ІНФОРМАЦІЙНИХ АНАЛІТИКІВ

Сьогодні педагогічною спільнотою активно обговорюється теза про необхідність переорієнтації навчання у вищій школі на рішення конкретних професійних завдань, які виконуватиме студент після закінчення ВНЗ. Критерій “знання - під майбутню діяльність” поступово стає визначальним при розробці стратегії навчального процесу.

В цьому контексті на перший план виходять дисципліни, які за своєю сутністю мають практично-прикладний характер. До них належить дисципліна “Інформаційно-аналітична діяльність”, яка покликана сформувати у студентів навички створення інформаційно-аналітичного забезпечення прийняття управлінських рішень у будь-якій галузі. Ця дисципліна є однією з базових у підготовці фахівців документно-інформаційної сфери.

Як свідчить досвід, найоптимальнішим засобом максимального зближення традиційного навчального процесу з реальною практикою професійної діяльності є застосування методу кейсів (case-study) або методу аналізу ситуацій, який добре себе зарекомендував не тільки у вищій школі, але й на стадії підвищення кваліфікації (у бізнес-тренінгах, лідерських програмах тощо). Як відомо, основне завдання практичного кейсу полягає в тому, щоб детально та всебічно віддзеркалити реальну життєву ситуацію та запропонувати студентам самостійно та без будь-яких обмежень знайти рішення проблеми, здебільшого неоднозначне. Оскільки реальність професійної сфери демонструє якраз безліч складних та неоднозначних ситуацій, цінність такого підходу є безперечною.

Неодноразово зазначалося, що в умовах ускладнення сучасного інформаційного середовища будь-яка сфера суспільного життя потребує якісного інформаційно-аналітичного забезпечення прийняття управлінських рішень. Здебільшого кваліфіковані інформаційні аналітики затребувані в сфері бізнесу, що максимально враховано в їхній підготовці. Ключовим моментом в опануванні навичок бізнес-аналітики є виконання студентами серйозного аналітичного дослідження окремих напрямків ринку,

результатом якого є написання об'ємного аналітичного документу у вигляді звіту, довідки тощо. Напрямок дослідження студенти обирають згідно зі своїми схильностями, уподобаннями та наявністю власного досвіду; наприклад, якщо студент захоплюється фітнесом, то він може обрати дослідження стану розвитку фітнес-індустрії в своєму місті, якщо має досвід роботи у автосервісі, то йому доцільно запропонувати саме цей напрям.

Створення кінцевого аналітичного документу проходить наступні етапи:

1. Вибір студентом індивідуального напрямку дослідження за бажанням.

2. Первинна консультація з викладачем.

На цьому етапі відбувається імітація постановки конкретного завдання перед аналітиком: підготувати інформаційно-аналітичне забезпечення майбутнього управлінського рішення, наприклад, доцільність відкриття нового центру, започаткування нового напрямку діяльності, організація масштабного заходу тощо. В ролі особи, що приймає рішення (ОПР), виступає викладач.

3. Проведення самостійного дослідження в декілька стадій з обов'язковими проміжними консультаціями між ними:

- збір інформації у відкритих джерелах "білими" та "сірими" методами;
- систематизація добутих документів та фактів;
- їх системний аналіз;
- формалізація даних у виглядів таблиць, графіків, діаграм;
- написання аналітичного документу з висновками та рекомендаціями для ОПР.

4. Захист результатів дослідження з представленням кінцевого аналітичного документу у вигляді комп'ютерної презентації з наступним колективним обговоренням.

Саме цей етап по суті є в повній мірі реалізацією кейс-методу, оскільки він передбачає оцінку студентською групою якості виконання поставленого ОПР завдання. В ході обговорення група має перш за все дати відповіді на основні запитання:

"Наскільки підготовлений аналітичний документ дає змогу ОПР прийняти рішення?" та "Які варіанти рішення будуть у ОПР?" Після цього студенти мають дати характеристику змістовій та формальній сторонам документу та оцінити в цілому рівень проведення дослідження.

Модифікація кейс-методу в цьому контексті полягає в тому, що на відміну від його класичного варіанту, який передбачає колективне аудиторне обговорення усієї проблеми від початку до кінця, тут обговоренню та оцінці підлягає лише її кінцевий результат – аналітичний документ. Саме він надзвичайно яскраво відображає якість проведеного аналітичного дослідження та рівень аналітика.

Переваги впровадження такого методу:

- максимальне наближення до реалій прийняття управлінських рішень у бізнес-сфері;
- індивідуальний та особистісно-орієнтований характер постановки завдання;
- мотивація студентів до проведення цілком самостійного дослідження;
- набуття досвіду оперування великою кількістю інформаційних джерел та їх аналізу;
- необмежені можливості використання місцевого матеріалу як джерела різноманітних кейсів.

Проблеми:

Основна проблема полягає в тому, що, незважаючи на максимально можливе наближення навчальної ситуації до реальної професійної діяльності, вона все ж таки залишається в певній мірі умовною та штучною. Інші проблеми впливають з цієї основної та можуть бути зведені до наступного:

- обмеженість доступу студентів при зборі інформації до усіх необхідних джерел;
- значна трудомісткість дослідження;
- необхідність неабияких часових витрат на його проведення;
- наявність в аудиторії значної кількості студентського «баласту», який заважає зацікавленим та небайдужим студентам відчувати цінність та корисність колективного обговорення проблеми.

Слід зазначити, що попри усі вищеназвані проблеми, студенти високо оцінюють значимість подібної роботи як такої, що є для них цікавою та дійсно дає реальні корисні практичні знання. Можна стверджувати, що, набуваючи перший власний досвід практичної аналітики, вони усвідомлюють її необмежені перспективи застосування в усіх сферах сучасного життя.

Таким чином, існуючий в ОНПУ досвід впровадження ситуаційної методики до навчання майбутніх інформаційних аналітиків дає підстави стверджувати, що вона дозволяє сформувати у студентів ті аналітичні вміння та навички, які здатні забезпечити їм успішну професійну актуалізацію та конкурентоспроможність на ринку праці.

Список використаних джерел:

1. Ситуационный анализ, или Анатомия Кейс-метода / под ред. д-ра социологических наук, профессора Сурмина Ю.П. - Киев: Центр инноваций и развития, 2002. - 286 с.